

sosialurin

telf. 147 20. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevandi:
Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Søgulig hending

SEINASTA vikuskifti fór fram søgulig hending í Fraklandi. Sosialisturin Francois Mitterrand vann á tí liberala Giscard d'Estaing og verður hann franskur forseti komandi sjei árin. Fyrsta uppgáva Mitterrands verður, tá hann tekur við um mánaðaskiftið, at seta verandi stjórn frá fyrri síðani at seta sína egnu fyrilissstjórn, sum skal stjórna Fraklandi til eftir valið til tjóðartingið í juni.

UM TAÐ FER at eydnast sosialistunum at vinna eisini hetta valið er sjálvandi ivasamt. Um so verður, verður tað gjørligt hjá Mitterrand at stjórna Fraklandi uttan hjálp frá høgra flokkum. Um ikki, verður hetta seinra neyðugt. Men hvussu verður og ikki við valúrslitunum til tjóðartingsvalið er her talan um eitt tíðuligt tekin um eitt streymaskifti í fronskum politikki.

INNAN FRONSKU vinstraflokkarnar eru sum vera man stór frøði um valsigurin, og nú stendur eftir politiski gerðandisdagurin. Mitterrand fer nú til verka at fremja tey mál, sum hann undan valinum boðaði frá. Fyrst og fremst at hækka minstulønina hjá arbeidarastættini. Somuleiðis fer hann at ognartaka 11 stór ídnaðarvirki og nakrar av bankunum.

EINS OG nógva aðrastaðni í heiminum hava tær miltinationalu fyritøkur allar ovurhonds stórt vald í Fraklandi, og tað er hetta ið Mitterrand vil roynd at avmarka. Eisini er arbeidsloysið í landinum stórt og sosialu viðurskiftini í mongum førum vánalig. Hetta eru hansara høvuðsmál.

OG HETTA ER politikkurin, sum franska fólkið hevur valt hin 65 ára gamla Francois Mitterrand til at fremja í verki, sum fyrsta sosialistiska forseta Fraklands í 23 ár.

Heldur
tú
ikki

sosialin

Rættleiðing til ummæli av Hemsoyingum

Í Sosialinum nr. 35, 9. mai hevur Jógvan Isaksen eitt eftir minnum tykki heldur óstortsligt og ónæriligt ummæli av týðing míni av Hemsoyingum. Tessvegna loyvi eg mær at koma við hesi rættleiðing:

Fyri nøkrum fáum árum síðan fekk Emil Thomsen áheitan frá einum svenska um at fáa útgávna á Bókagarði bókinu Hemsoyingar í føroyskari týðing, við tað at so nógv var komið út har úr øðrum Norðurlondum, men enn einki úr Svøríki.

Emil Thomsen bað meg fara undir at týða bókinu og segði við meg, tá handritið var greitt til prentingar, at Bjørn Hagström, professari, vildi gjarna lesa handritið, áður tað varð prentað, fyrri at møgulegar misskiljingar kundu verða rættaðar. Eg kann

ikki siga annað enn, a eg var glaður um hetta. Frá Hagström professara fekk eg so sendandi handritið aftur við ymsum leiðbeiningum, og við fylgdi eisini bræv, dagfest 19. februar 1980, sum gevur upplýsing um ta vanskepling, tygum leggja meg undir at hava framt móti bók Strindbergs. Í brævinum verður m. a. soleiðis tikið til:

«Tá ið Strindberg skrivaði Hemsoyngina niðri í Týsklandi, var hann í skarpari andstöðu móti bókmentaføringum og forlagsmonnum í Svøríki. Ti vildi hann arga bæði forlagið og lesararnar við ymskum grovum naturalistikum lýsingum og samrøðum. Forlagsmenninir — serliga Albert Bonnier sjálvur — strikaði og tóku burtur, og Strindberg gjørdist illur — at begynna

við. Áður enn bókin varð prentað, góðkendi høvundurin tó tær broytingar, sum forlagið hevði skotið upp. So státt eru so at siga allar útgávur av Hemsoyngina prentaðar uttan at hesir partarnir av tekstinum eru tiknir við. Allar umsetingar eru gjørdar á tí grundarlag, sum tann styttri teksturin gevur, og tí haldi eg tað er beinast, at eisini tann føroyska útgávan fær tann stutta, klassiska formin.

Eg havi tosað við Ørjan Lindberger um hetta. Hann er professari í bókmentum í Stockholm og ein ógvuliga væl royndur maður í slíkum spurningum. Hann var samdur við meg um at tað sum var strikað í handritinum og sum Strindberg góðkendi at tað skuldi takast burtur, tað átti heldur ikki verið við í tí føroysku út-

gávuni.

Tey petti, sum skulu takast burtur, havi eg markað við reyðum soleiðis (-)...»

Tá tveir so mætir viðskapsmenn sum Hagström og Lindberger tóku tilika avgerð viðvíkjandi føroysku útgávu, so hevði eg ikki minsta illbata av, at so vorðið brotsverk skuldi verða framt móti Strindberg sála, sum tygum vilja vera við, at eg havi verið atvoldin í. Tygum, sum tykjust vita so væl um Strindberg og verk hansara, átti at komið til hugs, at tað fanst ein so nevnd klassisk útgáva av Hemsoyingum, sum áður nevndu vildu hava í føroyskari týðing.

Eg vil mæla til, næstu ferð tygum fara at ummæla, at spyrja — skulu vit taka tygum fyri fult.

Eyðun Winther

Oppurtunistar ella vingliskøltar?

Sosialurin kann siga og meina um Reyða 1. mai, hvat hann vil. Eitt stendur tó fast: Í hesum 1. mai dagum er hetta einasti politiskt støðfasti bókur við eini ætlan, sum ikki er at fara skeivur av.

Hvat meinir Sosialurin? Jú, blaðstjórin bedyrar enn einaferð leygar-

dagin 2. mai, at tað sum stendur í blaðnum ikki nýtist at vera stóða blaðsins. Reyði 1. mai, eins og øll onnur, fáa loyvi til at siga sína hugsan í Sosialinum.

Í samband við 1. mai fari eg tí at loyva mær at spyrja blaðstjórin, um leiðarin í blaðnum sama

dag skal takst fyri fult. Har stendur, umframt vónin um at arbeidarastættin eftir loknar samráðingar kann fara væl nøgd aftur til verka, og at Sosialurin unnir øllum øðrum allar góðar sømdir, at: «Um nakað rættvisi er eftir í hesum landi, átti arbeidsmaður og arbeids-

kvinnan at fingið væl í sin part afturat, aðrenn nakar annar fekk eitt einasta oyra». Skal hetta skiljast bókstaviliga, als ikki skiljast, ella er hetta tað, tit rópa javnaðarpolitikk? Kapitalurin framhaldandi friðast, men molarnir so sanniliga javnast?

J. J. G.

Munurin á føroysku og donsku pensiónunum gerast støðugt størri

við-
merkingar

Fólkatingið viðgjørdi hósdagin í farnu viku fleiri uppskot frá sosialmálaráðharranum um hækkingar av pensjónunum og øðrum sosialum veitingum, sum upp á ársbasis kosta 680 milj. kr. í meirútreiðslu hjá Statskassanum.

Eftir hesum hækkingum verða donsku fólkapensjónirnar hesar:

Fyri stök kr. 24.936

um árið.

Fyri hjún kr. 45.792

um árið (2 x 22.896).

Stjórnaruppskotini fara ikki við sær, at føroysku pensjónirnar hækka.

Nýggja landsstýris-samgongan samtykti, beinanvegin hon var skipað, at vraka avtaluna, sum fráfarna landsstýrið hevði gjørt við sosialministaran, um at hækka sosialu veitingarnar nú í 1981.

Hetta var avtala, sum fráfrana landsstýrið

hevði gjørt á heysti 1980.

Uppskotið hevði ført við sær at føroysku pensjónirnar nú vóru hækkaðar við talt kr. 18 milj.

Um uppskot okkara varð framt sambært semjuna við ríkisstýrið, vildu pensjónirnar verið: fyrri stök kr. 24.156,- fyrri hjún kr. 36.228,-

Gloppini millum føroysku og donsku pensjónirnar gerast soleiðis størri fyri hvønn dag

sum liður. Hetta skyldast einans viljaløysi landsstýrisins at ganga uppskoti Javnaðarflokksins á møti.

Donsku hækkingarnar verða í tveimum umfórum. Frá 1/4 1981 við 2% og frá 1/4 1982 við 0,5%.

Tað eru allar veitingarnar, sum verða hækkaðar, bæði grundpensjón, pensjónsiskoyti, veitingin til fólk sum eru

Framhald á síðu 12